

Viite: Asiantuntijakutsu maa- ja metsätalousvaliokuntaan 24.9.2010

(E 67/2010) LUONNOKSESTA KOMISSION ASETUKSEKSI NEUVOSTON ASETUKSEN (EY) No 1224/2009 (YHTEISEN KALASTUSPOLITIIKAN VALVONTAJÄRJESTELMÄ) TOIMEENPANOSSA

Elintarviketeollisuusliitto ry:n Kalateollisuusyhdistys kiittää mahdollisuudesta antaa lausunto yhteisen kalastuspolitiikan (YKP) valvontajärjestelmän toimeenpanoa koskevasta asetusehdotuksesta ja sitä koskevasta E-kirjeestä (E67/2010). Toimialayhdistyksemme mielestä E-kirjeessä mainitut näkökohdat ovat kannatettavia ja huomionarvoisia. Yhdymme toimeenpanoasetuksen tavoitteisiin ja lähtökohtiin sekä pidämme tärkeänä, että valvonta-asetuksen (1224/2009) mukainen toiminta on turvattu kalastusalan kaikkien toimijoiden keskuudessa.

Kuten E-kirjeessäkin todetaan, YKP:n valvontajärjestelmän toimeenpanoa koskeva ehdotus on erittäin yksityiskohtainen. Asetusluonnoksessa (ml. liiteosio) on myös useita käytännön toteutuksen kannalta toistaiseksi epäselviä muotoiluja, joista tarvitaan lisätietoja ennen kuin toimialayhdistyksemme voi muodostaa niiden vaikutuksista yksityiskohtaisempaa näkemystä. Pidämme erityisen ongelmallisena E-kirjeessäkin mainittua asetuksen toimeenpanon kustannusvaikutus- ja kustannushyötyanalyysin puutetta, sillä se vaikeuttaa asetusehdotuksen käytännön vaikutusten arviointia. Lisäksi asetusluonnos vaikuttaa tietyiltä osin Suomen näkökulmasta ylimitoitettulta eikä täten välttämättä sellaisenaan sovi kaikilta osin kansallisiin olosuhteisiimme. Korostammekin, että valvonta-asetuksen toimeenpanossa on keskeyttävä alan toiminnan jatkuvuuden kannalta todellisiin epäkohtiin.

Toimialayhdistyksemme kannalta ehdotuksessa keskeistä ovat valvonta-asetuksen artiklan 58 toimeenpanoa määrittelevät artikkelit 71 (jäljitettävyyys) ja 72 (kuluttajainformaatio). Jäljitettävyyttä käsittelevän artiklan tavoitteena on varmistaa, että merkitsemättömiä tai jälkikäteen virheellisesti merkittyjä raaka-aine-eriä ei päädy markkinoille. Lisäksi viranomaisen on kyettävä lukemaan erän tunnistemerkintä tuotteen arvoketjun kaikissa vaiheissa (ml. tilanteet, joissa tuote-erä viedään jäsenvaltiosta toiseen). Kuten E-kirjeessäkin todetaan, jäljitettävyysspykälässä mainittu vaatimus kalastustuotteiden eriin jakamisesta ja niiden tunnistamisesta alkutuotannosta vähittäismyyntiin asti on voimassa olevaan elintarvikelainsäädäntöön verrattuna uusi. Tästä syystä ko. pykälän soveltamisalaa ja käytännön toteutettavuutta kalatuotteiden tuotantoketjun eri vaiheissa tulisi tarkastella yksityiskohtaisemmin.

Valvonta-asetuksessa termi ”erä” on määritelty kalastus- ja viljelylaitoslähtöisesti. Toimeenpanoasetuksen jäljitettävyysspykälästä ei kuitenkaan käy ilmi, miten siihen liittyviä vaatimuksia sovelletaan esimerkiksi jalostettuihin kalatuotteisiin. Toimeenpanon toteutettavuuden arvioimiseksi tulisi selvittää käytännön mahdollisuudet turvata alkuperäinen eräkohtainen tieto läpi arvoketjun raaka-aine-eriä eroteltaessa ja yhdisteltäessä sekä tuotteen jalostusasteen kasvaessa. Voidaanko esimerkiksi yhdelle erälle sallia useita rinnakkaisia, tuotantoketjun eri vaiheissa annettavia tunnuksia, kuten eri toimijoiden käyttämät tuotanto- ja myyntierätunnukset, jotka linkitetään jäljitettävyysspykälässä mainittuun eräkohtaiseen tunnisteseen?

Jäljitettävyysvaatimuksen vaikutuksia tulisi arvioida tarkemmin myös arvoketjun toimijoiden välisen tilaus-toimitustiedon sekä logistisen tehokkuuden näkökulmasta. Keskeinen tähän liittyvä näkökohta on yksilöidyn eräkohtaisen tiedon koko arvoketjun läpi kuljettamisen tekninen toteutettavuus, kuten

17.9.2010

erilaisten tietojärjestelmien yhteensovittaminen sekä siihen liittyvät kustannukset. Lisäksi jäljitettävyysspykälän mukaisen erätunnistejärjestelmän on oltava helposti toteutettavissa alan kaikille toimijoille, jotta jatkossakin voidaan turvata raaka-aineen saatavuus myös pienempien toimittajien ja suppeampien yksittäisten raaka-aine-erien osalta.

Asetusehdotuksen artiklassa 72 määritellään tuotteen etiketissä tai pakkauksessa kuluttajalle annettavat tiedot. Pakkausmerkintöjen osalta uutta on vaatimus tuotteen aikaisempaa pakastamista koskevasta maininnasta. On epäselvää, edellytetäänkö tässä yhteydessä merkintää myös siinä tapauksessa, että tuotetta ei ole aiemmin pakastettu. Artiklasta ei myöskään käy suoraan ilmi sen soveltamisala, ts. viitataan siinä ainoastaan kuluttajalle myytävään, prosessoimattomaan tuoreeseen kalaan, joka on toimitettu vähittäismyyntiin pakastettuna. Artiklan muotoilu tulisikin täsmentää edellä kuvatun mukaisesti; tällöin prosessointia varten pakastettuna toimitetusta raaka-aineesta valmistetut kalajalosteet olisi selkeästi rajattu sen soveltamisalan ulkopuolelle.

Artiklan mukaan kalalajin tieteellinen nimi tulee ilmoittaa kuluttajalle vähittäismyynnissä esimerkiksi tuotteen mukana kulkevilla asiakirjoissa, mukaan lukien laskussa. Muotoilusta jää epäselväksi millaista asiakirjaa tällä laskulla tarkoitetaan. Kuluttajainformaatiota koskevan artiklan toimeenpanossa on lisäksi turvattava alan toimijoille riittävä siirtymäaika, joka huomioi pakkausmateriaalien kiertoajan sekä mahdolliset muutostarpeet pakkaussuunnittelussa.

Erityisesti jäljitettävyysoikeuden osalta ehdotuksessa jää epäselväksi, miten eräkohtainen seuranta käytännössä toteutetaan ja millaisia taloudellisia ja hallinnollisia lisäpanostuksia tämä edellyttää alan toimijoilta. Toimialayhdistyksemme korostaa, että asetuksen toimeenpanon tulee perustua jo olemassa oleville käytännöille ja päällekkäisten järjestelmien luomista välttämällä (vrt. esimerkiksi laitonta, ilmoittamatonta ja sääntelemätöntä kalastusta koskevat neuvoston ja komission asetukset (EY) N:o 1005/2008 ja (EY) N:o 1010/2009). Jäljitettävyyttä koskevan artiklan taloudelliset vaikutukset elinkeinolle ovat toimeenpanoasetuksen tietojen perusteella vaikeasti arvioitavissa. Olisikin toivottavaa, että komissio selvittäisi ko. artiklan sisältöä ja tarkoitusta, jotta elinkeinon toimijat voisivat arvioida sen kustannusvaikutukset sekä muut käytännön toteutukseen liittyvät näkökohdat.

Yhdistyksemme kiinnittää myös huomiota siihen, että ehdotuksessa kuvatut valvontatoimenpiteet edellyttävät suuria viranomaispanostuksia. On tärkeää, että valvonta-asetuksen toimeenpanon vaatimat lisäresurssit eivät vaaranna muita alan toimivuuden kannalta keskeisiä viranomaistoimintoja. Myös valvojen ammattitaidon varmistaminen on tärkeää, jotta toimeenpanossa noudatetaan kansallisesti yhtenäisiä ja johdonmukaisia käytäntöjä. Ehdotuksessa kuvatut toimenpiteet tulee lisäksi toteuttaa yhdenmukaisesti kaikissa jäsenmaissa.

Toimeenpanoasetusta viimeisteltäessä on huolehdittava, että tiukasta valmisteluajataulusta huolimatta valvontajärjestelmän toimeenpano tapahtuu joustavasti ja alan toimijoiden toimintaedellytyksiä vahvistaen.

ELINTARVIKETEOLLISUUSLIITTO ry
Kalateollisuusyhdistys

Anna Vainikainen
Asiamies